

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“ број: 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“ број 96/13 и 89/16) и члана 18. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака („Службени гласник БиХ“ број 103/08), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2018. ГОДИНУ И ПОСТИЗБОРНОГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА – ОПШТИ ИЗБОРИ 2018. ГОДИНЕ САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА

Број: 03-07-6-279/19
Сарајево, 01.10.2020. године

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА.....	3
1. УВОД.....	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.....	4
3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ.....	5
Предмет ревизије.....	5
Циљ ревизије.....	5
Обим ревизије.....	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ.....	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ РЕВИЗИЈЕ.....	6
5.1 НАЛАЗИ.....	6
5.2. ПРЕПОРУКЕ.....	8

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја Савеза независних социјалдемократа за 2018. годину, и то: годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних у октобру 2018. године.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Наша одговорност је да изразимо мишљење на основу ревизије коју смо извршили.

Ревизију смо извршили у складу са ревизијским стандардима. Ови стандарди захтијевају да ревизију планирамо и извршимо на начин да прикупимо довољно доказа који нам, у разумној мјери, пружају гаранцију да је странка поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

Ревизија је на основу узорака испитивала значајне трансакције које потврђују износе у финансијским извјештајима, оцјену рачуноводствених начела приликом састављања финансијских извјештаја и поступање у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

Сматрамо да ревизија коју смо извршили пружа разумну основу за изражавање нашег мишљења.

Ревизијом годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину, утврђено је да је Савез независних социјалдемократа прекршио одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Према нашем мишљењу, осим наведеног, ревидирани финансијски извјештај указује да је Савез независних социјалдемократа у 2018. години поступао у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја Савеза независних социјалдемократа за 2018. годину, и то: годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних у октобру 2018. године.

Ревизија је предузета у складу са чланом 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака, чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да се ревизија обавља провјерама на бази узорка и да постоје ограничења у рачуноводственом систему и систему интерних контрола, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Савез независних социјалдемократа се финансирао из сљедећих извора¹:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	582.077,63	21,63
2.	Прилози физичких лица (3-а)	7.360,00	0,27
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	16.413,50	0,61
7.	Приходи из буџета (3-ф)	2.062.612,41	76,64
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	2.668.463,54	99,15
II	Остали приходи и друго	22.882,23	0,85
	Извори финансирања (I+II)	2.691.345,77	100,00

У годишњем финансијском извјештају странка је исказала расходе у укупном износу од 2.553.568,99 КМ².

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке: Савез независних социјалдемократа. Скраћени назив странке: СНСД.

Савез независних социјалдемократа је регистрован код Основног суда у Бањој Луци, рјешењем број: Рп-9/02 од 13.05.2002. године. Рјешењем број: Рп-9/02 од 24.11.2011. године уписана је промјена статута, а рјешењем број: Рп-9/02 од 30.06.2015. године уписана је промјена новог статута и скраћеног назива странке.

Сједиште политичке странке је у Бањој Луци, Петра Кочића 5.

Лица овлаштена за заступање странке су: Милорад Додик, предсједник, Радован Вишковић, Никола Шпирић, Небојша Радмановић, Жељка Цвијановић, Марко Видаковић, потпредсједници и Лука Петровић, генерални секретар.

¹ Подаци из коригованог обрасца 3 (извори финансирања) годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину који је достављен дана 04.09.2020. године.

² Подаци из коригованог обрасца 4 (расходи политичке странке) годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину који је достављен дана 04.09.2020. године.

Лице овлаштено за подношење финансијских извјештаја за 2018. годину је Сузана Цвијић Оцић.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину, Савез независних социјалдемократа има сљедећу организациону структуру:

- Главни одбор (Служба СНСД),
- 7 градских одбора,
- 76 општинских одбора и
- Млади социјалдемократи БиХ (МСД БиХ).

3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ

Предмет ревизије је годишњи финансијски извјештај Савеза независних социјалдемократа за 2018. годину и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за ојеру за изборе до дана ојере резултата Општих избора, одржаних у октобру 2018. године, и то сљедећих организационих дијелова политичке странке:

- Главни одбор (Служба СНСД) Бања Лука,
- Градски одбор СНСД Приједор и
- Општински одбор СНСД Пале.

Циљ ревизије је да ревизор на бази финансијског извјештаја покуша да установи да ли је политичка странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ. Уколико ревизор на бази контроле финансијског извјештаја утврди одређена кршења наведених закона, оцјењује да ли је потребно извршити ревизију у просторијама странке да би могао изразити мишљење о томе да ли се странка финансирала у складу са Законом о финансирању политичких странака, те да ли је остварила трошкове изборне кампање у оквиру законом утврђеног лимита.

Обим ревизије финансијских извјештаја Савеза независних социјалдемократа обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања, са посебним нагласком на приходе из буџета, остале приходе и трошкове кампање.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Ревизија и преглед финансијских извјештаја Савеза независних социјалдемократа вршени су у периоду од 2004. до 2017. године, након којих су издати извјештаји о ревизији, односно извјештаји о прегледу са мишљењем ревизора, налазима и препорукама ревизије.

Након извршеног прегледа годишњег финансијског извјештаја Савеза независних социјалдемократа за 2017. годину, Служба за ревизију је издала Извјештај о прегледу са мишљењем ревизора, налазима ревизије и препорукама странци да финансијска средства осигурана за финансирање политичке странке користи у складу са својим програмом утрошка средства, да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима и да обрати пажњу на исправност књиговодствених исправа, да у пословним књигама успостави потпуне и правовремене евиденције о приходима и расходима, да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и да закључује уговоре о дјелу у складу са одлукама надлежних органа и да успостави систем интерне финансијске контроле.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2018. годину, утврђено је да Савез независних социјалдемократа није испоштовао препоруке ревизије.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ РЕВИЗИЈЕ

5.1 НАЛАЗИ

а) Савез независних социјалдемократа је прекршио одредбе члана 4. став (1)³ Закона о финансирању политичких странака.

Савез независних социјалдемократа је у годишњем финансијском извјештају за 2018. годину исказао укупне расходе у износу од 2.540.618,99 КМ.

Увидом у Програм утрошка средстава за 2018. годину који је доставио Савез независних социјалдемократа, утврђено је да су трошкови планирани у укупном износу од 3.620.000,00 КМ, од чега 600.000,00 КМ за изградњу пословног објекта и 15.000,00 КМ за набавку опреме.

Анализом достављеног Програма утрошка средстава за 2018. годину, утврђено је да странка није планирала све трошкове и да је поједине трошкове остварила у већем износу у односу на планиране, како слиједи:

- Странка у програму утрошка није планирала трошкове адвокатских услуга, трошкове поклона и остале расходе.

У годишњем финансијском извјештају странка је исказала трошкове адвокатских услуга у износу од 468,00 КМ, трошкове поклона у износу од 4.014,50 КМ и остале расходе⁴ у износу од 6.116,64 КМ, односно укупно 10.599,14 КМ;

- У програму утрошка средстава странка је трошкове претплате-новина планирала у износу од 5.000,00 КМ, док је трошкове стручних публикација, часописа и дневних новина остварила у износу од 8.231,14 КМ, што је за 3.231,14 КМ више у односу на планиране;

- Странка је трошкове комуналних услуга прекорачила за 1.007,75 КМ, трошкове платног промета за 1.063,72 КМ и накнаду за коришћење ауто пута за 1.079,88 КМ, односно укупно 3.151,35 КМ; и

- Савез независних социјалдемократа је трошкове репрезентације планирао у износу од 8.000,00 КМ. Увидом у пословне књиге утврђено је да су трошкови репрезентације остварени у износу од 10.611,42 КМ, односно прекорачени су за 2.611,42 КМ.

С обзиром да је странка финансијска средства у износу од 19.593,06 КМ утрошила мимо утврђеног Програма утрошка средстава за 2018. годину, прекршила је одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

б) Савез независних социјалдемократа прекршио је одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

На основу обављене ревизије годишњег финансијског извјештаја утврђено је да Савез независних социјалдемократа није успоставио потпуне и тачне евиденције о својим приходима, расходима и обавезама, нити је годишњи финансијски извјештај попунио у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака (у даљем тексту: Правилник), чиме је прекршио одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1), став (3) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

³ У складу са одредбом из члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, странка финансијска средства из члана 3. став (1) овог Закона може користити искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом.

⁴ Трошкови камата, негативне курсне разлике, отпис основних средстава, расходи претходних година и трошкови судских спорова.

- (1) Странка у обрасцима 3 (извори финансирања) и 3-ф (приходи из буџета) годишњег финансијског извјештаја није исказала приходе из буџета Општине Кнежево, чиме је прекршила одредбе члана 13. и члана 19. Правилника.

Странка није у финансијском извјештају и пословним књигама исказала приходе из буџета Општине Кнежево у износу од 1.814,50 КМ, чиме су и укупни приходи странке исказани у мањем износу од остварених за 1.814,50 КМ.

Увидом у податке које доставила Општина Кнежево утврђено је да су средства уплаћена правним лицима „Ексстан“ доо Кнежево у износу од 1.112,50 КМ и „Томо турс“ доо Челинац у износу од 702,00 КМ.

Странка у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају није исказала ни расходе у износу од 1.814,50 КМ, чиме је прекршила одредбе члана 21. Правилника.

- (2) Странка у пословним књигама није евидентирала неновчане донације правних лица и физичких лица у вриједности од 12.950,00 КМ, нити трошкове изборне кампање у истом износу⁵.

- (3) Контролом уговора о закупу пословних простора и увидом у евиденције из пословних књига, утврђено је да су трошкови закупа простора који је користила странка у Добоју евидентирани у мањем износу за 500,00 КМ у односу на уговорену цијену закупа⁶.

Странка, такође, није правилно исказала трошкове закупа пословних простора у годишњем финансијском извјештају, чиме су прекршене одредбе члана 21. и 22. Правилника.

С обзиром да странка није исказала трошкове, тако ни обавезе према закуподавцу нису евидентирани и исказане у годишњем финансијском извјештају, чиме су прекршене одредбе члана 24. Правилника.

- (4) Ревизијом су утврђени недостаци код рачуна добављача, који су књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима⁷.

-Контролом рачуна за угоститељске услуге које су прокњижени у пословним књигама, утврђено је да рачун Угоститељског сервиса за потребе републичких органа број: 6410005116/2018 од 22.09.2018. године у износу од 3.750,00 КМ не садрже податке о врсти и количини хране и пића, већ је на истим наведено само угоститељске услуге.

-Увидом у рачун правног лица ЈУ Национални парк „Сутјеска“ Тјентиште број: 05-125/2018 од 25.05.2017. године у износу од 1.400,00 КМ, утврђено је да је на рачуну наведено само Х.Младост-храна, без спецификације која би садржавала врсту и количину хране. Исто тако је на рачуну број: 71ЦМ/18 од 10.07.2018. године правног лица „НАНЕ“ д.о.о Трново наведено само конзумација хране и пића у износу од 5.000,00 КМ, без навођења врсте и количине хране и пића.

Такође, увидом у рачун правног лица „Стара ада“ Бања Лука број 2079 од 13.09.2018. године у износу од 5.650,00 КМ, утврђено је да је на рачуну наведено само угоститељске услуге, без спецификације која би садржавала врсту и количину хране и пића.

⁵ Странка је у коригованом годишњем финансијском извјештају исказала неновчане донације правних лица и физичких лица, односно трошкове кампање у износу од 12.950,00 КМ.

⁶ Странка је рачун за децембар 2018. године евидентирала у пословним књигама за 2019. годину као трошак из претходног периода.

⁷ У складу са рачуноводственим прописима, садржај књиговодствене исправе мора недвојбено и вјеродостојно показивати врсту и обим настале промјене (куповина, количина, цијена, укупан износ), карактер пословне промјене у књиговодствено-техничком смислу, техничка обиљежја и сл.

Трошкови изборне кампање

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ, политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 КМ⁸ по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ.

Према подацима Централне изборне комисије БиХ, Савез независних социјалдемократа је у сврху изборне кампање могао да потроши 2.354.118,73 КМ.

Савез независних социјалдемократа је коригованом годишњем финансијском извјештају за 2018. годину исказао трошкове изборне кампање у износу од 985.092,30 КМ.

5.2. ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Савезу независних социјалдемократа да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да финансијска средства осигурана за финансирање политичке странке користи искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом,*
- *да води тачне евиденције о својим приходима, расходима и обавезама и*
- *да финансијске извјештаје попуњава у складу са одредбама Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.*

КОМЕНТАР:

У остављеном року, Савез независних социјалдемократа доставио је примједбе на Прелиминарни извјештај о ревизији годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину и постизборног финансијског извјештаја-Општи избори 2018. године. Уз примједбе странка је доставила кориговане обрасце годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину и постизборног финансијског извјештаја-Општи избори 2018. године, чиме је дјелимично отклонила утврђене недостатке. Такође, странка је 15.09.2020. године платила услуге Женском камерном хору „Бањалучанке“- Удружење „АРТ ПУЛС“ Бања Лука у износу од 3.000,00 КМ, које је у виду неновчане донације примила током 2018. године супротно одредбама члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака, о чему је доставила доказ (копију уплатнице).

Служба за ревизију је уважила све аргументоване примједбе странке, па је у складу са истим кориговала налазе ревизије.

Захваљујемо се лицу овлашћеном за финансијске извјештаје и запосленим у Главном одбору Савеза независних социјалдемократа на доброј и коректној сарадњи током обављања ревизије.

Шеф Одсјека за ревизијске послове, ревизор

Сања Тошовић

Ревизор

Невенко Андан

Шеф Службе за ревизију

Мр сц. Хасида Гушић

⁸ Члан 15.10 став 2. Изборног закона БиХ прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава тако што се број гласача у свим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничког дома Парламента Федерације БиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Предсједништва БиХ, и предсједника и потпредсједнике РС, односно 20 фенинга за изборе за чланове кантоналних скупштина.